

علوم و تکنولوژی محیط زیست، دوره بیست و شش، شماره ده، دی ماه ۱۴۰۳ (۲۹-۱۵)

کنش متقابل زیست‌پذیری و امنیت اجتماعی در محله‌های فرسوده شهری

(مطالعه موردی: محله فیض آباد کرمانشاه)^۱

سونیا امجدیان^۲

بیژن کلهرنیا^{۳*}

Bizhan.Kalhorna1@gmail.com

سیدعلی نوری^۴

مریم انصاری منش^۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۱/۸

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۸/۹

چکیده

زمینه و هدف: در دنیای امروز نگرش‌های گوناگونی برای حل مشکلات موجود در شهرها بکار گرفته شده‌اند که از بین آن‌ها می‌توان به زیست‌پذیری و شهر امن اشاره کرد. عوامل گوناگونی در زیست‌پذیری یک مکان مؤثرند از جمله: حضورپذیری، زیرساخت‌ها و امکانات شهری، حس تعلق، کارایی و محیط‌زیست. همچنین قابل ذکر است که آمار جرم و جنایت (واقعی) و ترس از جرم (درک) یک رابطه‌ی علی با بسیاری از نتایج سلامت و تندرستی دارد. هدف از مقاله حاضر، سنجش تأثیر متقابل امنیت اجتماعی و زیست‌پذیری شهری (در دو بُعد عینی و ذهنی) در محله فیض‌آباد کرمانشاه است. معیارهای امنیت به‌صورت سلسله‌مراتبی و همچنین معیارهای زیست‌پذیری در قالب جداول مربوطه تدوین گردید.

روش بررسی: این پژوهش، کاربردی و از لحاظ روش توصیفی-تحلیلی و همبستگی از نوع تحلیل‌عاملی است. با ضریب خطای پنج درصد، حجم نمونه جامعه آماری ۳۹۵ نفر برآورد و توزیع پرسشنامه تصادفی ساده است. **یافته‌ها:** یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که بین امنیت اجتماعی و زیست‌پذیری عینی و ذهنی شهری رابطه مثبت معناداری وجود دارد، همچنین میزان زیست‌پذیری شهری در محله فیض‌آباد از نظر ساکنان در حد متوسط رو به ضعیف و میزان امنیت اجتماعی ضعیف ارزیابی شد.

۱- مقاله حاضر، مستخرج از پایان نامه دکترای سونیا امجدیان (نویسنده اول) با عنوان: تبیین راهکارهای ارتقای امنیت محیطی با کاربرد مؤلفه‌های اجتماعی معماری پایدار می باشد.

۲- دانشجوی دکترای معماری، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

۳- استادیار مدعو معماری - شهرسازی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. * (مسئول مکاتبات)

۴- استادیار گروه معماری - شهرسازی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

۵- استادیار گروه معماری، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج تحقیق نشان می‌دهد که هر چه شاخص‌های زیست‌پذیری در محله بیشتر باشد، احساس امنیت بیشتر خواهد بود، در این زمینه پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزان فرهنگی و اجتماعی و سایر نهادهای مرتبط با این امر با برنامه‌ریزی سنجیده و دقیق و با تقویت شاخص‌های زیست‌پذیری که در تحقیق حاضر عنوان شد در ارتقای احساس امنیت گام بردارند.

واژه‌های کلیدی: امنیت اجتماعی، زیست‌پذیری شهری، زیست‌پذیری عینی، زیست‌پذیری ذهنی، محله فیض‌آباد.

Investigation of livability-social security interaction in dilapidated urban neighborhoods

(Case study: Feyzabad neighborhood of Kermanshah)

Sonia Amjadian¹

Bizhan Kalhornia^{2*}

Bizhan.Kalhornia1@gmail.com

Seyed Ali Nouri³

Maryam Ansarimanesh⁴

Admission Date: January 27, 2021

Date Received: October 30, 2020

Abstract

Background and Objectives: In the contemporary world, a variety of approaches and concepts such as livability and safe city have been used to solve urban problems. Viability of a place is affected by a variety of factors including: attendancy, urban infrastructure and facilities, sense of belonging, efficiency and environment. It should also be noted that crime rates (actual) and fear of criminal victimization (perception) have a causal relationship with many health and well-being outcomes. The present study was an attempt to assess the social security- urban livability interaction (in both objective and subjective dimensions) in Feyzabad neighborhood of Kermanshah. Security and livability criteria were formulated hierarchically and in tabular format, respectively.

Material and Methodology The present study falls within the category of applied studies and can be recognized as a descriptive-analytical study and a correlational factor analysis in terms of methodology. The sample size was estimated to be 395 ($p=5\%$) and the questionnaires were distributed among samples through simple random distribution.

Findings: The findings suggest that there is a significant positive correlation between social security and objective - subjective urban livability. According to the viewpoint of residents, urban livability and social security in Feyzabad neighborhood are at moderate-to-weak and low levels, respectively.

Discussion and Conclusion: The results show that any rise in livability indicators in a neighborhood, can lead to enhancement of security sense. Therefore, cultural and social planners and other relevant institutions are advised to promote the sense of security through careful planning and enhancement of the livability indicators mentioned in the present study.

Keywords: Social Security, Urban livability, Objective livability, subjective livability, Feyzabad Neighborhood.

1- PhD Student in architecture, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

2- Assistant Professor of architecture-urbanism, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

*(Corresponding Authors)

3- Assistant Professor of architecture-urbanism, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

4- Assistant Professor of architecture, Kermanshah Branch, Islamic Azad University, Kermanshah, Iran.

مقدمه

مفهوم زیست پذیری

شغل راضی کننده و فضای سبز و پارکها بستگی دارد. زیست-پذیری یک سکونتگاه همچنین به میزان دسترسی ساکنان آن به مشارکت در فرآیند تصمیم گیری در جهت تأمین نیازهایشان بستگی دارد (۱). زیست پذیری، یک مفهوم کلی است که با برخی از مفاهیم و اصطلاحات دیگر مانند پایداری، کیفیت زندگی و کیفیت مکان و اجتماعات سالم در ارتباط است (۲) و (۳).

زیست پذیری در معنای واقعی و کلی خود به معنای دستیابی به قابلیت زندگی است و در حقیقت همان دستیابی به کیفیت برنامه ریزی شهری خوب یا مکان پایدار است. زیست پذیری در زندگی شهروندان به میزان دسترسی آن ها به زیرساخت ها (حمل و نقل، ارتباطات، آب و بهداشت)، غذا، هوای پاک، مسکن مناسب،

جدول ۱- معیارها و شاخص های عینی زیست پذیری. (مأخذ: نگارندگان با بهره گیری از : (۱۱-۴)

Table 1. Objective criteria and indicators of viability

بعد مطالعاتی	معیار	زیرمعیار	شاخص
فرهنگی - اجتماعی	اوقات فراغت	فضاهای گذران اوقات فراغت	کیفیت فضاهای گذران اوقات فراغت نحوه دسترسی به فضاهای اوقات فراغت فواصل دسترسی به فضاهای اوقات فراغت
	سرمایه اجتماعی	تمهیدات محیطی در جهت تعاملات اجتماعی در زمان های مختلف	مساحت فضاهای مخروبه نورپردازی در شب تعداد مراکز فعال محلی
عملکردی - ساختاری	دسترسی به خدمات	دسترسی به مهدکودک	تعداد مهدکودک فواصل دسترسی به مهد کودک
		دسترسی به دبستان	تعداد دبستان فواصل دسترسی به دبستان
		دسترسی به مراکز ورزشی محله	تعداد زمین ورزشی فواصل دسترسی به زمین ورزشی
		دسترسی به مراکز بهداشتی-درمانی	تعداد مرکز بهداشتی فواصل دسترسی به مراکز بهداشتی
		دسترسی به مراکز فرهنگی	تعداد مراکز فرهنگی فواصل دسترسی به مراکز فرهنگی
		دسترسی به مراکز مذهبی	تعداد مراکز مذهبی فواصل دسترسی به مراکز مذهبی
		دسترسی به پارک محله	تعداد پارک فواصل دسترسی به پارک
		دسترسی به مراکز خرید روزانه	تعداد مراکز خرید فواصل دسترسی به مراکز خرید
		فراوانی ایستگاه های اتوبوس	تعداد ایستگاه های اتوبوس در محله
حمل و نقل			

ایستگاه‌های حمل و نقل عمومی	توزیع ایستگاه‌های اتوبوس	فواصل دسترسی به ایستگاه‌های اتوبوس
کالبدی-فضایی	مسکن	تراکم ساختمانی
		تعداد طبقات ساختمانی
		کیفیت بناها نوع مصالح سازه نوع مصالح نما قدمت بناها
اقتصادی	اقتصاد خانوار	میزان درآمد خانوار
		توانایی خانوار برای تأمین نیازهای ضروری زندگی میزان وقت کاری اشتغال

جدول ۲- معیارها و شاخص‌های ذهنی زیست‌پذیری (منبع: نگارندگان با بهره‌گیری از (۴-۱۶))

Table 2. Criteria and mental indicators of viability.

بعد مطالعاتی	معیار	زیرمعیار	شاخص
فرهنگی - اجتماعی	روابط اجتماعی	نحوه و نوع ارتباط مردم محله با هم	میزان ارتباط همسایگان
	مشارکت	مشارکت در امور مربوط به محل زندگی	میزان شرکت در فعالیت‌های جمعی در محله میزان فعالیت برای حل مسائل و مشکلات محله
	حس تعلق	عناصر یادمانی	وجود عناصر شاخص و یادمانی
عملکردی- ساختاری	رضایت از خدمات محله‌ای	خدمات رفاه اجتماعی	میزان رضایت از خدمات رفاه اجتماعی
		خدمات تفریحی	میزان رضایت از خدمات تفریحی
		خدمات تجاری	میزان رضایت از خدمات تجاری
حمل و نقل	حمل و نقل عمومی	کارایی سیستم حمل و نقل عمومی	میزان رضایت از سیستم حمل و نقل عمومی
کالبدی- فضایی	ساختمان	زیبایی‌شناسی ساختمان و بنا	زیبایی نمای ساختمان
		تراکم ساختمانی	میزان محصوریت فضایی
	بهداشت و سلامت محیط زندگی	نظافت و پاکیزگی	تمیز بودن معابر و مکان‌های عمومی
		عوامل آلوده‌کننده محیطی	بوهای آزاردهنده صداهاى آزار دهنده
	سرزندگی محله	تنوع فعالیتی	کاربری‌های فعال در شب و روز
		حضورپذیری	وجود محل‌های مناسب برای تجمع همسایگان
	اقتصاد خانوار	بهره‌مندی از امکانات ضروری زندگی	میزان بهره‌مندی از امکانات ضروری زندگی
اقتصادی		اشتغال	میزان رضایت شغلی

امنیت کالبدی فضای شهر

امنیت را با توجه به مطالعات صورت گرفته می‌توان به طور کلی در سطوح مختلفی مانند امنیت فردی، امنیت اجتماعی، امنیت ملی، امنیت اقتصادی، امنیت فرهنگی، امنیت کالبدی (محیطی)، امنیت کارکردی تقسیم‌بندی نمود. تعریف هر کدام از این مفاهیم در حوزه‌های مختلف نیز از هم متمایز می‌شوند، به عبارتی علوم مختلف بسته به موضوعات مورد بررسی خود، برای امنیت تعاریفی خاص دارند. فضاهای شهری نیز به عنوان بخش کالبدی عرصه عمومی که تجلی کالبدی این عرصه به حساب می‌آیند، در تعامل نزدیکی با موضوع امنیت قرار می‌گیرند (۱۵)، در این راستا می‌توان بر این موضوع تأکید داشت که محیط بعضی از محله‌های تاریخی برپایه ترس ساخته شده‌اند، ترس از فعالیت‌های منفی، ترس از برخورد با مردم، ترس از عبور از خیابان‌ها، حتی ترس از آب و هوا و این ترس‌ها باعث قفل شدن ساکنین در محیط شده و ارتباط با جهان اطراف را قطع کرده و محیط‌های عمومی را

سخت و غیرجذاب می‌نماید؛ وجود دیوارهای تیره و مخروبه‌ها، خیابان‌هایی که وحشت‌آور می‌باشند، به جای اینکه حس مکان ایجاد کند، بیشتر محلی برای عبور محسوب می‌شود و جذابیت برای حضور گردشگران وجود نخواهد داشت (۱۶). در مجموع موضوع امنیت کالبدی با توجه به این که در تعامل مستقیم با شهر قرار دارد مورد تأکید اندیشمندان حوزه شهرسازی قرار گرفته و آن را موجب آسایش، آرامش و احساس رضایتی که شهروندان در نتیجه افزایش کارایی و مطلوبیت محیط و کالبد می‌دانند، که این مطلوبیت با برنامه‌ریزی دقیق، طراحی سنجیده و نظارت کافی در فضای شهری حاصل می‌شود. بنابراین از آنجایی که کالبد بافت‌های تاریخی به نوبه خود تأثیر زیادی بر افزایش یا کاهش احساس امنیت افراد دارد، به همین منظور نیز قابلیت امکان سنجش نقش آن از نگاه شهروندان و گردشگران که مخاطبین اصلی این فضاها هستند، وجود دارد (۱۷).

جدول ۳- ابعاد، معیارها، زیرمعیارها و شاخص‌های امنیت اجتماعی (منبع: نگارندگان، با بهره‌گیری از (۲۷-۱۸))

Table 3. Dimensions, criteria, subcriteria and indicators of social security.

بعد	معیار	زیر معیار	شاخص
کنترل فضا و قلمرو	مالکیت	وضعیت مالکیت	قابل استطاعت بودن خانه‌ها از نظر اقتصادی و مسئله مالکیت واگذاری فضای عمومی و مسئولیت آن‌ها به مالکان خصوصی
	هویت	فرهنگ غنی	هماهنگی فرهنگ ساکنین محله رعایت ادب و احترام متقابل توسط ساکنین محله
	تعاملات اجتماعی	حضورپذیری و رویدادپذیری	حضور فعال و سرزنده ساکنین در داخل بافت وجود مکان‌های مناسب جهت اجتماعات محلی
	کیفیت کالبدی- اجتماعی فضا	فضاهای دفاع‌پذیر	روشنایی معابر در طول شب، فقدان فضاهای خلوت و بلااستفاده و ناامن
		آسایش درون خانه	عدم اشرافیت سایر ساختمان‌ها به منزل مسکونی شما
نظارت اجتماعی	کنترل فضاهای محله توسط ساکنین و کسبه	حس اعتماد	شناخت و اعتماد متقابل فردی و تعمیم یافته ساکنین
			میزان نظارت بر معابر و فضاهای محله از منازل مسکونی یا واحدهای تجاری

نظارت و مراقبت	احساس مسئولیت	نحوه و نوع ارتباط مردم محله با هم و برخورداری از حقوق اولیه و کافی در محله	میزان آشنایی با حقوق شهروندی حفظ اموال عمومی و مشترک
	مشارکت اجتماعی	مشارکت در امور محله	میزان مشارکت ساکنین در رفع مشکلات محله میزان مشارکت در فعالیت‌ها و مراسمات جمعی در محله
	ثبات اجتماعی	تغییرات جمعیتی اتحاد و پیوستگی تازه واردها و ساکنین	میزان ثابت بودن سکونت پنج ساله ساکنین میزان امنیت محله با وجود مهاجران
تنوع در فعالیت و کاربری	حس تنوع و سرزندگی	تنوع کاربری	استفاده از کاربری‌های مختلف و چند منظوره در محله تنوع کاربری‌ها و دسترسی به کالاهای و خدمات مختلف
		حضور تمام اقشار جامعه در محیط	مرکز محله فعال و پر جنب و جوش میزان وجود کاربری‌های مختص زنان و کودکان میزان وجود کاربری‌های مختص سالم‌خوردگان
	رضایت‌مندی	رضایت از امکانات رفاهی، خدماتی، مسکن، سلامت و بهداشت محیطی	میزان رضایت از مکان‌های تفریحی، خدماتی و فراغت مانند فضای سبز، مطلوبیت کیفیت مسکن، میزان رضایت از شرایط بهداشتی و محیطی
	عدالت اجتماعی	نبود فقر تاسیسات و حمل و نقل مناسب	فرصت‌های شغلی در سطح محله میزان استفاده از ماشین برای رفت و آمد جهت رفع نیاز روزانه دسترسی مناسب از سایر نقاط شهر به محله و بالعکس (اجتماعی و عملکردی)
		کاربری‌های رفاهی و عناصر ارزشمند یادمانی	امکانات آموزشی، فرهنگی، آثار مذهبی، میراث فرهنگی و غیره و توزیع مناسب آن‌ها در سطح محله

ارتباط مفهومی و تأثیر بین زیست‌پذیری و امنیت اجتماعی

به‌طور کلی، با توجه به آنچه تا به حال بیان شده، می‌توان کنش متقابل امنیت اجتماعی و زیست‌پذیری را در موارد زیر خلاصه کرد:

- با آسان‌سازی روابط فردی و جمعی برای بهبود زیست‌پذیری شهری، مثل نظافت عمومی شهر، بهبود شرایط اقتصادی و شغلی و غیره

- با تأثیر بر بهداشت و سلامت جسمی (تحقیقات پیشین نشان می‌دهند رابطه بسیار نزدیکی بین بیماری و انزوای اجتماعی و امنیت اجتماعی وجود دارد).
- با بهبود بهداشت روانی و شرایط روحی و فردی (مرور منابع بیانگر این است که امنیت اجتماعی بالاتر، شرایط روحی-روانی بهتری را به همراه دارد).
- با ایجاد شرایط اجتماع‌پذیری برای فرد، که خود از معیارهای زیست‌پذیری شهری است (۲۸).

روش بررسی

محدوده و قلمرو پژوهش

محلۀ فیض آباد با مساحت ۳۲/۶۴ هکتار، حدود ۱۲ درصد از مساحت ۲۸۵ هکتاری هستۀ تاریخی شهر کرمانشاه را در بر گرفته است و با جمعیت ۳۸۲۶ نفر در شمال شرقی بازار قدیم شهر واقع شده است. این محله در شمال شرقی بازار قدیم شهر واقع شده است. محله فیض آباد از سمت غرب به خیابان مدرس، از شمال به خیابان امیری، از شرق به خیابان جلیلی و از جنوب به خیابان نواب محدود است. محلۀ فیض آباد از پیشینۀ تاریخی برخوردار است و از اولین هسته‌های تشکیل دهنده شهر به‌شمار می‌رود (۲۵). با ضریب خطای پنج درصد، حجم نمونه جامعه آماری ۳۹۵ نفر برآورد شده که همین تعداد نیز مبنای پرسش‌شوندگان قرار گرفته است.

- آمار توصیفی

در این بخش از شاخص‌های مرکزی مانند میانگین، شاخص‌های پراکندگی و فراوانی برای یافته‌های تحقیق استفاده شده است.

- آمار استنباطی و تحلیلی

با استفاده از نرم افزار SPSS (نسخه ۲۱) به بررسی روابط هر یک از معیارها با متغیرهای اصلی تحقیق و همچنین به بررسی روابط بین متغیرهای اصلی و سنجش همبستگی آنها پرداخته شده است. بدین منظور از روش همبستگی پیرسون بهره گرفته شد و همبستگی بالاتر از ۰/۵ قابل قبول خواهد بود.

یافته‌های توصیفی

بُعد عینی زیست‌پذیری شهری در محلۀ فیض‌آباد

جدول ۴- میانگین میزان متغیر زیست‌پذیری شهری (بُعد عینی) در محله فیض آباد (مأخذ: نگارندگان)

Table 4. Average rate of urban livability variable.

متغیر اصلی	معیار	میانگین امتیاز معیارها	وضعیت معیارها	میانگین کل	وضعیت کل
زیست‌پذیری شهری (بُعد عینی)	مسکن	۲/۸۹	متوسط رو به خوب	۲/۵۱	متوسط رو به ضعیف
	دسترسی به خدمات	۲/۲	ضعیف		
	حمل و نقل	۳/۳۸	متوسط رو به خوب		
	اقتصاد خانوار	۲/۶۶	ضعیف		
	اوقات فراغت	۲	ضعیف		
	سرمایه اجتماعی	۱/۹۶	ضعیف		

- رابطه معناداری بین احساس امنیت و شاخص‌های زیست محیطی وجود دارد (۲۹). این مبنای سؤال محوری تحقیق بدین صورت تدوین می‌گردد که آیا زیست‌پذیری شهری در دو بُعد عینی و ذهنی در محله‌های شهری می‌تواند باعث ارتقای امنیت اجتماعی شهروندان شود؟

فرضیاتی که در این پژوهش مورد آزمون قرار می‌گیرند عبارتند از؛ فرضیه اصلی پژوهش: به نظر می‌رسد رابطه متقابلی بین زیست‌پذیری و امنیت اجتماعی در محله‌های فرسوده شهری وجود دارد. فرضیات فرعی:

- ۱- بین سن ساکنان و استفاده‌کنندگان از محله و امنیت اجتماعی، زیست‌پذیری (عینی و ذهنی) ارتباطی وجود ندارد.
- ۲- بین جنس (زن یا مرد) ساکنان و استفاده‌کنندگان از محله و امنیت اجتماعی، زیست‌پذیری (عینی و ذهنی) ارتباطی وجود ندارد.
- ۳- بین سواد ساکنان و استفاده‌کنندگان از محله و امنیت اجتماعی، زیست‌پذیری (عینی و ذهنی) ارتباطی وجود ندارد.
- ۴- بین شاغل بودن ساکنان و استفاده‌کنندگان از محله و امنیت اجتماعی، زیست‌پذیری (عینی و ذهنی) ارتباطی وجود ندارد.
- ۵- بین زمان سکونت ساکنان و استفاده‌کنندگان از محله و امنیت اجتماعی، زیست‌پذیری (عینی و ذهنی) ارتباطی وجود ندارد.

بعد ذهنی زیست‌پذیری شهری در محله فیض آباد

جدول ۵- میانگین میزان متغیر زیست‌پذیری شهری (بعد ذهنی) در محله فیض آباد (مأخذ: نگارندگان)

Table 5. Average rate of urban viability variable.

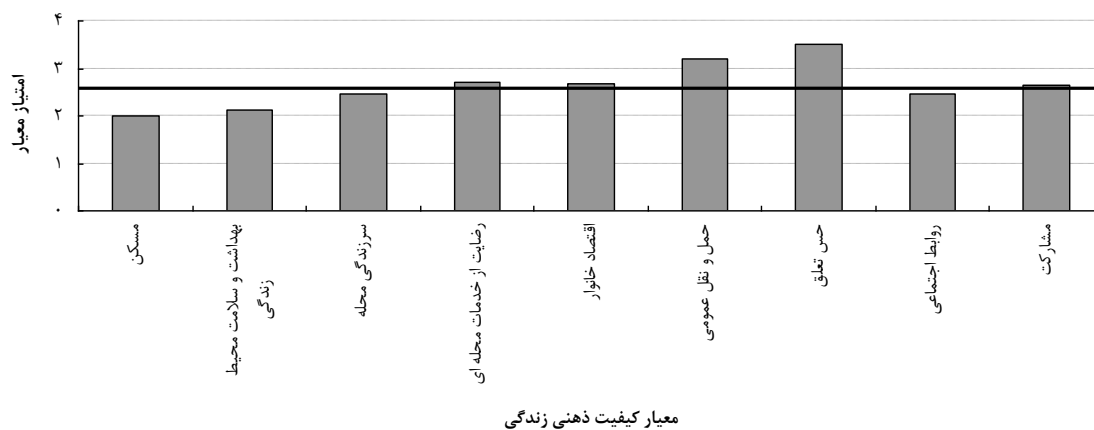
متغیر اصلی	معیار	میانگین امتیاز معیارها	وضعیت معیارها	میانگین کل	وضعیت کل
زیست‌پذیری شهری (بعد ذهنی)	مسکن	۱/۹۹	ضعیف	۲/۶۴	متوسط رو به ضعیفی
	بهداشت و سلامت محیط زندگی	۲/۱۱	ضعیف		
	سرزندگی محله	۲/۴۵	ضعیف		
	رضایت از خدمات محله‌ای	۲/۷۲	متوسط رو به ضعیف		
	اقتصاد خانوار	۲/۶۹	متوسط رو به ضعیف		
	حمل و نقل عمومی	۳/۲۰	متوسط رو به خوب		
	حس تعلق	۳/۵۲	خوب		
	روابط اجتماعی	۲/۴۶	ضعیف		
	مشارکت	۲/۶۵	متوسط رو به ضعیف		

امنیت اجتماعی

جدول ۶- میانگین میزان متغیر امنیت اجتماعی در محله فیض آباد (مأخذ: نگارندگان)

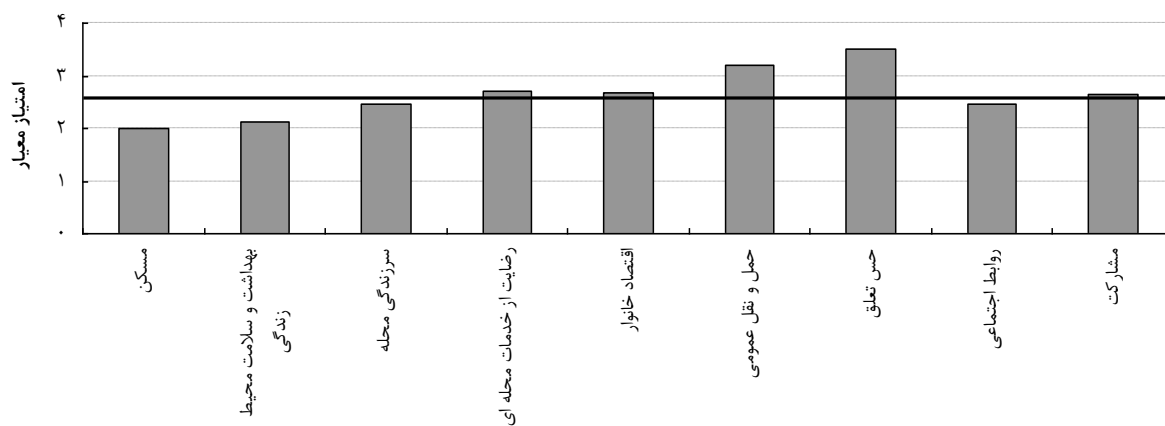
Table 6. The average of social security variables in Faizabad neighborhood.

متغیر اصلی	معیار	میانگین امتیاز معیارها	وضعیت معیارها	میانگین کل	وضعیت کل
امنیت اجتماعی	مالکیت	۱/۴۱	ضعیف	۱/۹۱	ضعیف
	هویت	۲/۳۳	ضعیف		
	تعاملات اجتماعی	۱/۵۲	ضعیف		
	کیفیت کالبدی-اجتماعی فضا	۱/۸۳	ضعیف		
	نظارت اجتماعی	۱/۶	ضعیف		
	احساس مسئولیت	۲	ضعیف		
	مشارکت اجتماعی	۱/۴۴	ضعیف		
	ثبات اجتماعی	۱/۶۰	ضعیف		
	حس تنوع و گوناگونی	۱/۹۴	ضعیف		
	رضایتمندی	۱/۳۵	ضعیف		
	عدالت اجتماعی	۲/۴۶	ضعیف		
	حس تعلق	۳/۵۲	ضعیف		

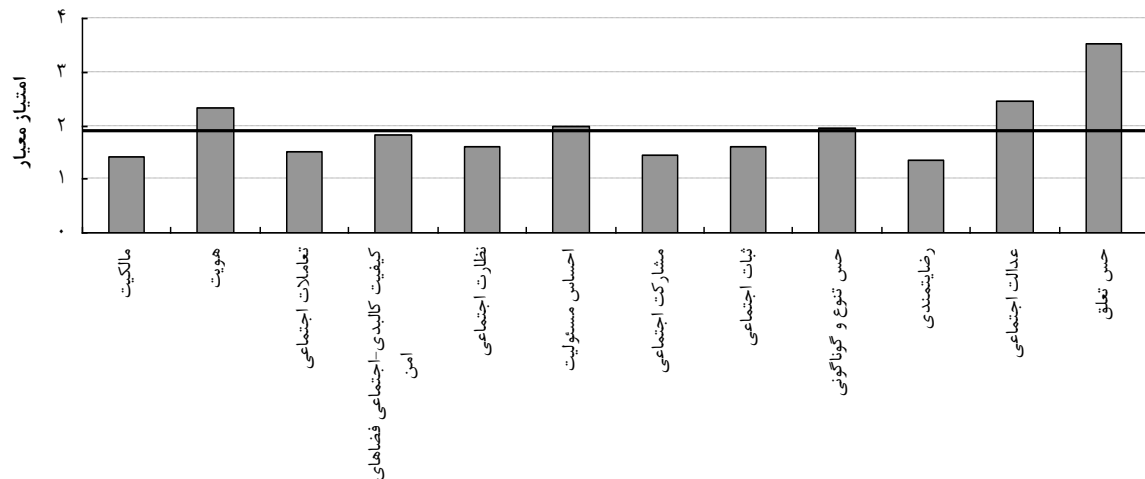
شکل ۱- مقادیر معیارهای عینی زیست پذیری شهری در محله فیض آباد (مأخذ: نگارندگان). خط ممتد نشان دهنده میانگین مقادیر معیارها است.

Figure1. Values of objective criteria of urban viability in Feyzabad neighborhood.

شکل ۲- مقادیر معیارهای ذهنی زیست پذیری شهری در محله فیض آباد (مأخذ: نگارندگان).

Table 2. Values of subjective criteria of urban viability in Feyzabad neighborhood.

شکل ۳- مقادیر معیارهای امنیت اجتماعی در محله فیض‌آباد (مأخذ: نگارندگان).

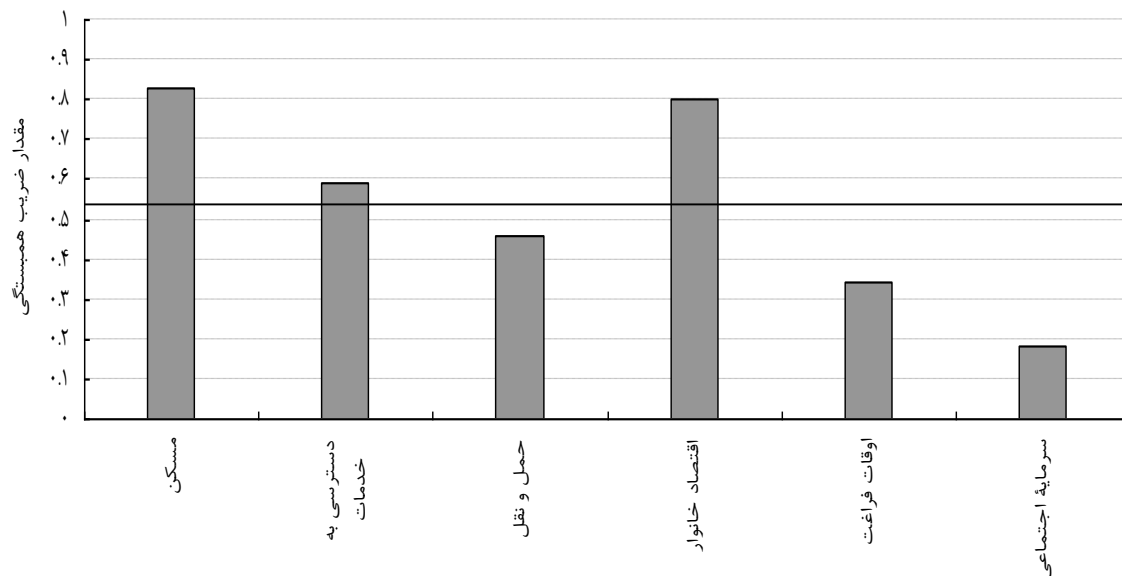
Figure 3. Values of social security criteria in Feyzabad neighborhood.

یافته‌های استنباطی و تحلیلی

در ادامه ضرایب همبستگی بین مقدار متغیرهای اصلی (زیست-

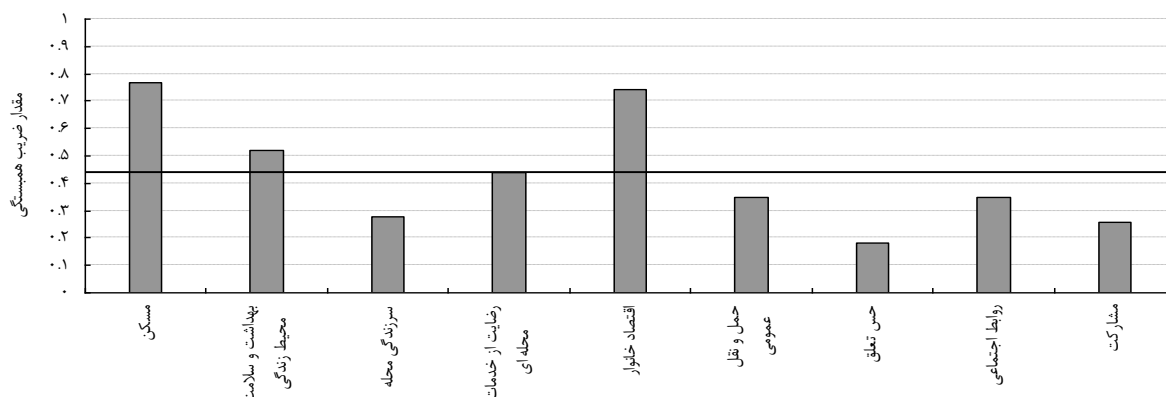
پذیری عینی، زیست‌پذیری کیفی و امنیت اجتماعی) با معیارها در

شکل‌های ۴، ۵ و ۶ نشان داده شده است.

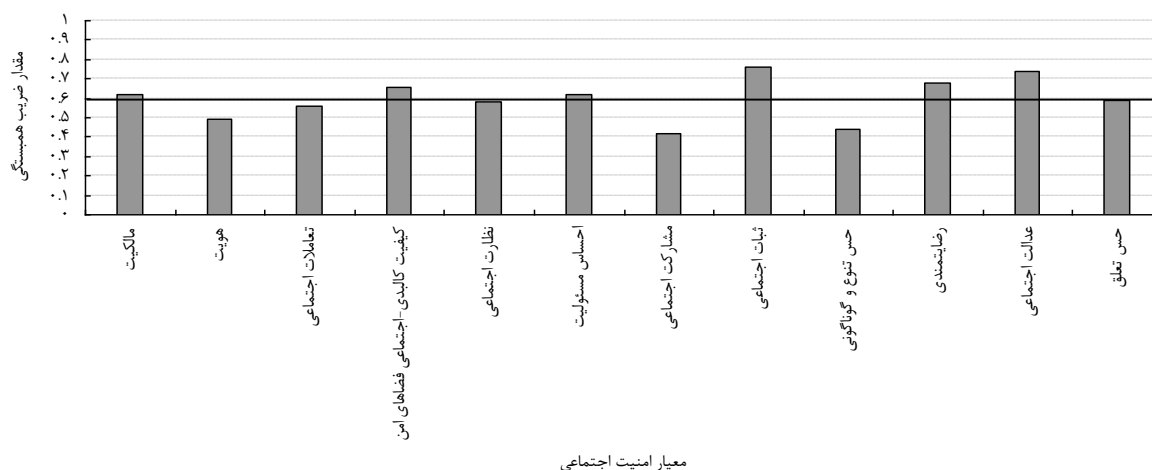
شکل ۴- مقادیر ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر زیست‌پذیری عینی و معیارهای آن (مأخذ: نگارندگان)

Figure. Pearson correlation coefficient values between objective viability variable and its criteria.

شکل ۵- مقادیر ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر زیست پذیری ذهنی و معیارهای آن (مأخذ: نگارندگان)

Figure5. Pearson correlation coefficient values between mental viability variable and its criteria.

معیار امنیت اجتماعی

شکل ۶- مقادیر ضریب همبستگی پیرسون بین متغیر امنیت اجتماعی و معیارهای آن (مأخذ : نگارندگان).

Figure 6. Pearson correlation coefficient values between social security variable and its criteria.

بحث و نتیجه گیری

عینی و ذهنی زیست پذیری در محله تاریخی فیض آباد متوسط رو به ضعیف و میزان امنیت اجتماعی ضعیف ارزیابی شده و بر اساس ضریب همبستگی پیرسون نشان داده شد که ضریب همبستگی بین زیست پذیری عینی و امنیت اجتماعی ۰/۶۹ و بین زیست-پذیری ذهنی و امنیت اجتماعی ۰/۶۱ است که هر دو متغیر اصلی با امنیت اجتماعی همبستگی مثبت قابل قبولی دارند. این سطح از رضایتمندی برای یکی از محلات تاریخی شهری، امتیاز مطلوبی نمی باشد. همچنین با توجه به آزمون های صورت پذیرفته در ارتباط با پرسشنامه ها، می توان گفت که متغیرهای سن، جنسیت،

شهرها به عنوان مکان های زیست بیشتر مردم در جوامع معاصر، باید از زاویه تأثیری که مقوله سطح زیست پذیری شهری و امنیت می گذارند، مورد توجه قرار گیرند. در این میان محله های تاریخی به عنوان یکی از انواع هسته های گردشگری شهر و همچنین مکانی برای زندگی ساکنانشان می بایست از یک آرامش و امنیت خاطری برخوردار باشند. لذا محله فیض آباد کرمانشاه به عنوان اصلی ترین محله از بافت تاریخی این شهر باید از لحاظ سطح زیست پذیری شهری و امنیت اجتماعی ساکنان و استفاده کنندگان از فضا، مورد توجه ویژه قرار گیرد. بر اساس نتایج تحقیق حاضر میزان ابعاد

- communities". Public health report, No.115, pp. 118-124.
3. Blassingame, Lurton. (1998). "Sustainable cities: oxymoron, utopia or inevitability? Social science Journal", Vol.35. pp.1-13.
 4. Dadashpour, H.; Roshani, p. (1391). Evaluating the interaction between the individual and the living environment in new neighborhoods using objective and subjective quality assessment. Case Study: Tehran Oil Town. Quarterly Journal of Urban Studies. No. 6, pp. 6-15. (In Persian)
 5. Kokbi, A. (1386). Criteria for evaluating the quality of urban life in urban centers. Journal of City Identity. Vol 1, No.1. (in Persian)
 6. Hajinejad, A. Rafi'eian, M. Zamani, H. (1390). Study of individual variables affecting citizens' satisfaction with the quality of living environment, case study: comparison of old and new context of Shiraz. Journal of Geography and Development. No. 17, pp. 63-82. (In Persian)
 7. Rezvani, M. Mutkan, A. A. Mansoorian, H. And Sattari, M.H. (1388). "Development and Measurement of Urban Quality of Life Indicators (Case Study: Noorabad City)". Quarterly Journal of Urban and Regional Studies and Research. No. 2, Vol 1. (In Persian)
 8. McCrea, R. Shyy, T. Stimson, R. (2006). "What is the strength of the link between objective and subjective indicators". urban quality of life. No. 1, pp79-96.
 9. Feneri, A-M. Karankolas. "Measuring quality of life in urban environment: an integrate approach". CEST Athens Greece. No. 2013, p 294.

سواد و شغل در محله فیض آباد، مستقل از امنیت اجتماعی و زیست‌پذیری شهری بوده و اثری بر مطلوبیت آن‌ها ندارند (اثبات فرضیه‌های ۱ تا ۴)، ولی میزان مدت سکونت در محله بر میزان امنیت اجتماعی، زیست‌پذیری شهری در دو بعد عینی و ذهنی تأثیرگذار می‌باشد (رد شدن فرض ۵) به گونه‌ای که زیست‌پذیری عینی و ذهنی در محله فیض آباد در حد متوسط رو به ضعیف بوده و در میان خانوارهایی که پنج سال و بیشتر در محله سکونت داشتند بیش از دیگر خانواده‌ها می‌باشد، اما از نظر امنیت اجتماعی بین گروه‌های زمانی مختلف تفاوت چندانی مشاهده نمی‌شود. بنابراین می‌توان گفت که ارتقای زیست‌پذیری شهری و امنیت اجتماعی در گرو بهبود کیفیت در معیارها و زیرمعیارهای سازنده آن است.

تحلیل‌های انجام شده حاکی از آن است که در محله فیض آباد موضوع زیست‌پذیری و احساس امنیت اجتماعی برای ساکنان و مسئولان به عنوان یک دغدغه و دل‌مشغولی مهم باید مطرح شود تا به عنوان نقصان اساسی در محله‌های مشابه رفع گردیده و موجبات ارتقای آن محله‌ها نیز فراهم گردد. بر اساس نتایج حاصل از تحقیق، هر چه میزان زیست‌پذیری در محله بیشتر باشد، احساس امنیت نیز بیشتر خواهد بود. در این زمینه پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزان فرهنگی و اجتماعی و سایر نهادهای مرتبط با این امر با برنامه‌ریزی سنجیده و دقیق و با تقویت شاخص‌های زیست‌پذیری که در تحقیق حاضر عنوان شد در ارتقای احساس امنیت گام بردارند.

References

1. Khorasani, M.A. (2012). The explain of livability in peri urban villages by approach of life quality (case study: Varamin township), Ph.D. thesis geography and rural planning, Supervisor: Dr. M.r Rezvani, Tehran University. (In Persian)
2. Norris, T & Pittman, M. (2000). "The health community's movement and coalition for healthier cities and

18. Rapaport, A. (1381). "Towards the Anthropology of Home". Iraqi flag translation, m. Abadi Quarterly. No. 36.
19. Horton, Paul. Chester L. Hunt. P. (1989). "Sociology". Mc Graw Hill.
20. Sarukhani, b. (1375). "Introduction to Family Sociology". Soroush Publications: Tehran.
21. Newman, Peter. (1999). "Sustainability and cities: extending the metabolism moded". Landscape and urban planning. N44. P 219-226.
22. Altman, I. & Setha Law. (1992). "Place attachment". Plenum press. New York.
23. Tahmasebi, S. (1380). "Patterns of social participation in Iran". Urban Management Quarterly. No. 5. pp. 58-68. (In Persian)
24. Jacobs, J. (1386). The Life and Death of Great American Cities. Persian translation, H. R., and Platonic, A. University of Tehran Press.(In Persian)
25. Amerio, M & Aragones. (1997). "Atheoretical and Methodological Approach". study of Psychology, pp47-57.
26. Sajedi, A. (1389). "Social Justice and Its Role on Sustainable Development". Third National Conference on Geography and the Scientific Approach to Sustainable Development. Shirvan, January 12, 2011. (In Persian)
27. Razavian, Mohammad Taghi, Mostafa Khazaei, Seyed Ali Sharifi and Javad Abdi. (1396). "Resilience of worn tissue in the face of natural disasters with a sustainable development approach (Case study: Faizabad worn tissue)". Zagros Vision Geography and Urban Planning Quarterly, Volume 9, No. 31, pp. 23-46. (In Persian)
28. Rast Bin, S. Ja'fari, Y. And Moezezi Mehr Tehran, A.M. (1391). "The relationship between environmental
10. Massam, H. Brayn, M. (2002). "Quality of life: public planning and private living". progress in planning. P 14-146.
11. Shaterian, M. Ashnoei, A. And Ganjipour, M. (1391). "Assessing the level of satisfaction of the residents of the old part of Aran and Bidgol from quality of life indicators". Urban and regional studies and research. Vol 4, No. 13, pp127-144. (In Persian)
12. Rafi'ean, M. Moloudi, J .; And Portaheri, M. (1390). "Assessing the quality of the urban environment in new cities. A case study of the new city of Hashtgerd. Teacher Journal of Humanities-Space Planning and Planning. 3, pp. 19-38. (In Persian)
13. Barati, N . Yazdanpanah Shahabadi, M.R. (1390). Study of the Conceptual Relationship between Social Capital and Quality of Life in Urban Environment (Case Study: New Campus City). Journal of Cultural Research Society, Vol. 2, No. 1, pp. 49-25. (In Persian)
14. Qalibaf, M. B. (1390). "Assessing the quality of urban life (Case study: Yaftabad neighborhood)". Iranian Geographical Association. Vol9, No.31, pp. 3-53. (In Persian)
15. Siebel, w. & Wehrheim, j. (2003). "security and the urban public sphere". urban studies, Vol 42, N2, P 45-60.
16. Mir Hosseini, Z. S. Jahanbakhsh, H. (1389). "Study of the effect of physical components of historical context on the environmental security of tourists (Case study: Charkhab neighborhood of Ardakan city)". Journal of City Identity. Vol 10, No. 28, pp. 89-104. (In Persian)
17. Poorahmad, A. Mousavi, S. (1389). The social nature of the Islamic city. Iranian Islamic City Quarterly. No. 2. (In Persian)

"The impact of environmental indicators on the sense of security in urban neighborhoods (Case study: Kermanshah)". Journal of Environmental Researches, Volume 12, No. 24, pp. 43-51. (In Persian)

qualities and the continuity of urban life in public areas, a case study: Julfa of Isfahan". Garden Comment. Vol 9, No.21, pp. 35-46. (In Persian)

29. Amjadian, S., Kalhorniya, B., Nouri, S.A. & Ansari-Manesh, M., (1400).